

1 Algemene gegevens

1.1	Titel van het project	Nestgedrag van vleeskuikenouderdieren
1.2	Looptijd van het project	1-10-2017 - 30-9-2020
1.3	Trefwoorden (maximaal 5)	Nestgedrag, vleeskuikenouderdieren, persoonlijkheid, genetica, huisvesting

2 Categorie van het project

2.1 In welke categorie valt het project.

U kunt meerdere mogelijkheden kiezen.

- Fundamenteel onderzoek
- Translationeel of toegepast onderzoek
- Wettelijk vereist onderzoek of routinematige productie
- Onderzoek ter bescherming van het milieu in het belang van de gezondheid of het welzijn van mens of dier
- Onderzoek gericht op het behoud van de diersoort
- Hoger onderwijs of opleiding
- Forensisch onderzoek
- Instandhouding van kolonies van genetisch gemodificeerde dieren, niet gebruikt in andere dierproeven

3 Projectbeschrijving

3.1	Beschrijf de doelstellingen van het project (bv de wetenschappelijke vraagstelling of het wetenschappelijk en/of maatschappelijke belang)	Vleeskuikenouderdieren zijn de afgelopen decennia met name geselecteerd op een snelle groeicapaciteit. Deze selectie heeft gevolgen voor voorplantingsgedrag. Vleeskuikenouderdieren leggen hun ei vaak buiten het nest. Dit vormt een grote kostenpost voor de pluimveehouder, omdat de eieren buiten het nest vuil worden en daardoor niet of slecht verkoopbaar zijn. Daarnaast verdelen de hennen zich niet goed over de nesten in de stal, waardoor de eieren zich ophopen en beschadigd raken. Ondanks dit economische belang is er nog weinig onderzoek gedaan naar het nestgedrag van vleeskuikenouderdieren.
3.2	Welke opbrengsten worden van dit project verwacht en hoe dragen deze bij aan het wetenschappelijke en/of maatschappelijke belang?	Met dit onderzoek willen we twee doelen bereiken. Ten eerste willen we meer kennis opdoen over de achterliggende mechanismen van dit afwijkende nestgedrag, zoals persoonlijkheid en genetische verschillen. Daarnaast willen we praktische verbeterpunten aandragen voor de huisvesting van vleeskuikenouderdieren, zoals nestontwerp en zitstokken.
3.3	Welke diersoorten en geschatte aantallen zullen worden gebruikt?	Binnen dit onderzoek zullen vleeskuikenouderdieren (<i>Gallus gallus domesticus</i>) gebruikt worden van twee genetische herkomsten. Het gehele project omvat 1800 hennen.
3.4	Wat zijn bij dit project de verwachte negatieve gevolgen voor het welzijn van de proefdieren?	De hennen worden tijdens een onderdeel van dit project getest op angstigheid en socialiteit. Daarnaast zal er incidenteel bloed afgenomen worden om stresshormonen te meten. Deze handelingen leveren een geringe mate van stress en pijn op door het hanteren en isoleren van de dieren.
3.5	Hoe worden de dierproeven in het project ingedeeld naar de verwachte ernst?	De verwachte ongerief in dit project is gering, waarbij ongeveer 5% van de dieren matig ongerief zullen ervaren.
3.6	Wat is de bestemming van de dieren na afloop?	De dieren zullen na afloop van de proeven gedood worden.

4 Drie V's

4.1	Vervanging Geef aan waarom het gebruik van dieren nodig is voor de beschreven doelstelling en waarom proefdiervrije alternatieven niet gebruikt kunnen worden.	In dit project wordt onderzoek gedaan naar het nestgedrag van hennen. Door de complexe achtergrond van dit gedrag, kan dit niet nagebootst worden door een computersimulatie of in vitro.
4.2	Vermindering Leg uit hoe kan worden verzekerd dat een zo gering mogelijk aantal dieren wordt gebruikt.	De benodigde herhalingen zijn berekend middels statistische methoden. De groepsgroottes zijn gekozen op basis van de doelstelling van de experimenten. Sociale interacties en experimenten in een commerciële setting vereisen grotere groepsgroottes dan persoonlijke voorkeurstesten.
4.3	Verfijning Verklaar de keuze voor de diersoort(en). Verklaar waarom de gekozen diermodel(len) de meest verfijnde zijn, gelet op de doelstellingen van het project.	De beschreven problematiek is specifiek voor vleeskuikenouderdieren. Er is binnen het project gekozen voor de merken Ross en Cobb, omdat deze in de Nederlandse pluimveehouderij het meest voorkomend zijn.
4.4	Vermeld welke algemene maatregelen genomen worden om de negatieve (schadelijke) gevolgen voor het welzijn van de proefdieren zo beperkt mogelijk te houden.	De dieren zullen dagelijks geobserveerd worden op ziekteverschijnselen of het vertonen van abnormaal gedrag.

5 In te vullen door de CCD

Publicatie datum	8 november 2017
Beoordeling achteraf	Nee
Andere Opmerkingen	Nee